Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація подъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францисканьска ч. 10, дверѣ 10

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

# НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львовскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львовскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к
на чверть року . 60 к
мѣсячно . . . . 20 к.
Поединоке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к
на пôвъ року 2 зр. 70 к
на чверть року 1 зр. 35 к
мѣсячно . . . . 45 к
Поединоке число 3 кр

Ч. 277. | Нинѣ: Зачат. П. Б. | Завтра: Мины | Томы Димитр. | Середа 9 (21) грудня 1892. | Восходъ солнця 7 г. 51 м. заходъ 4 г. 4 м. Баром. 769 герм. + 1·0 — 0·0° | Рокъ II.

## Маленьке пояснене придатне и на будучность.

Коли по бесѣдѣ президента міністрôвъ, ґр. Таффого, выголошенôй дня 23 падолиста въ Палатѣ пословъ, нѣмецка лѣвиця стала ся дуже горожити и грозила опозиціею, бувъ загальный поглядъ, що така нагла змѣна фронту однои изъ найбôльшихъ партій парляментарныхъ, и слѣдуюча за нею дімісія ґр. Кінбурґа, були наслѣдками згаданои бесѣды ґр. Таффого. То одна рѣчь, потребуюча пояснення. Друга рѣчь, котра для будучности потребує такожь поясненя, есь така: Послѣдна Sonn- und Montagsztg. принесла вѣсть, що ґр. Таффе працює теперь надъ утворенемъ бôльшости парляментарнои, до котрои мали бы войти: часть нѣмецкои лѣвицѣ, часть клюбу Гогенварта и Поляки. Не входимо въ то, чи та вѣсть есть правдива, чи нѣ, але насуваєсь заразъ пытане, длячого мала бы до новои бôльшости вôйти лишь часть лѣвицѣ? На обѣ повысшй справы дає Pest. Lloyd. маленьке пояснене.

Вѣденьскій кореспондентъ згаданои ґазеты полемізуючи съ статьею въ Kreuz-Ztg. о внутрѣшнôй політицѣ въ Австріи, доказує ёй, що то неправда, будьто бы зворотъ лѣвицѣ бувъ выкликаный побѣдою лібералізму на Угорщинѣ и впливомъ ёѣ на австрійскй вôдносины; однакожь годить ся на то, що сказала Kreuz Ztg., а именно, що зъ посередъ лѣвицѣ вышли були на короткій часъ передъ бесѣдами ґр. Таффого и кн. Шварценберґа новй жаданя особистыхъ змѣнъ въ кабінетѣ ґр. Таффого и каже такъ:

„Тому фактови заперечить може офіціяльна праса лѣвицѣ, такъ якъ мовчала на доказы Kreu-Ztg., але самого факту чей не може змѣнити. Може то не цѣла партія выступила зъ тыми жаданями; може ставило ихъ лишь кôлькохъ членôвъ, може лишь оденъ але найбôльше впливовый членъ лѣвицѣ, — фактомъ есть, що тй жаданя поставлено и що нинѣ ще чути въ кульоарахъ несмѣле пытане: Чижь не можна безъ того обôйти ся. Чи конче треба було жадати вôдъ ґр. Таффого, щобы вôдправивъ ґр. Фалькенгайна, найстаршого свого товариша въ кабінетѣ и одинокого репрезентанта клюбу Гогенварта?

А длячого мавъ ґр. Шенборнъ вôддати теку справедливости ґр. Кінбурґови, а самъ обняти теку міністра просвѣты и въ той способъ выелімінувати зъ кабінету бар. Гавча?... Хтожь бувъ остаточно той великій незвѣстный, що мавъ заняти мѣсце міністра-крайяна, мѣсце ґр. Кінбурґа?

Тека рôльництва мала перейти въ руки Поляка, котрый однакожь въ Колѣ польскôмъ не грае тои ролѣ, яку ему приписує лѣвиця. Поставили всѣ тй жаданя, забули лишь, що и ґр. Таффе мае ще слôвце сказати. Булажь то та въ престольнôй бесѣдѣ припоручувана вдержливость въ справахъ політичныхъ, чи радше та політика „найсвобôднѣйшои руки“, котру сподобалось лѣвици проголосити на ново при именованю ґр. Кінбурґа.

Дѣйстно зачинала ся тогды нова доба и передъ голосованемъ въ справѣ валюты споннивъ ґр. Таффе совѣстно всѣ данй лѣвици приреченя. Коли тй концесіи выставали въ липни, то чомужь выступлено въ падолистѣ зъ новыми и такъ далеко идучими? А коли они не выставали, то чомужь того векслю листопадового не предложено ще въ липни? То есть тайною для всѣхъ, а поставлена тутъ діллема не есть навѣть власностію вашого кореспондента, лишь походить зъ тыхъ кругôвъ лѣвицѣ, котрыхъ нѣхто не пытавъ ся, ставляючи досыть рѣшучо тй жаданя ґр. Таффому.

Приймаючи тй жаданя и вдоволяючи имъ, бувъ бы ґр. Таффе зойшовъ въ радѣ короны на становище ґенерала безъ армій. То було бы одною причиною его вôдмовы, а дальшою и то, що не хотѣвъ покинути своеи „триножнои“ бôльшости и що не мôгъ бы бувъ наклонити Полякôвъ вступити до бôльшости, въ котрôй они були бы яко причѣпка лѣвицѣ — меншостію. И то такожь певна рѣчь, що президента міністрôвъ могла вже и зъ особистыхъ взглядôвъ подразнити претенсія, щобы вôнъ по просту выкинувъ кôлькохъ своихъ товаришѣвъ, не говорячи вже зовсѣмъ о тôмъ, що такій складъ кабінету мôгъ бы потрясти основами тои політичнои констеляціѣ, котру уважае за вôдповѣдну.

Наслѣдками того всего була бесѣда ґр. Таффого дня 23 падолиста. Головною ёѣ точкою була для знаючихъ тайну рѣшуча вôдмова утвореня міністерства партійного и заповѣдь покликаня наслѣдника бр. Пражака То були вôдповѣди на голоснй запытаня пос. кн. Шварценберґа и на тихй запытаня въ палатѣ посла... прôзвища не наводимо!

Отсе маленьке пояснене Pest Lloyd-а, а коли то правда, що донесла Sonn- u. Montagsztg., то оно и пояснить намъ, котра то часть лѣвицѣ вôйде въ екладъ будучои бôльшости парляментарнои; будуть то очевидно тй, котрыхъ „нѣхто не пытавъ ся“. Зъ его поясненя можна бы дальше вносити, що въ

---

3)

## Добре дѣло.

*Зъ ческого. — Святополка Чеха.*

(Конець).

Не знаю, въ якій способъ найшовъ ся я знову передъ коршмою. Заскреготѣвъ зубами, стиснувъ кулаки и побѣгъ дальше гостинцемъ. Наразъ ставнувъ, вынявъ хустку зъ кишенѣ и глянувъ на галузь, що висѣла надъ самою дорогою. Однакъ въ тôй рѣшучôй хвили пригадавъ я собѣ мои бѣднй дѣточки. Вернувся я. Коли знову переходивъ коло коршмы, саме выкотивъ ся зъ брамы грубый купець, теперь уже добре пяный. Якійсь часъ ганявъ качки по гостинци, ажь вкôнци вывернувъ ся въ рôвъ. Слухаю, а вôнъ уже хропе собѣ смачно. Переходжу попри него, дивлюсь: щось блищить пôдъ ногами. Схиляю ся — ажь то дукатъ! Мимоволѣ оглядаю ся довкола, всюды темно, хочь око выколи, нѣгде нѣ живои душѣ. Хвилю державъ я дуката въ руцѣ, хвилю шепотѣвъ менѣ злый духъ слова покусы, але небавомъ кинувъ я золотый дукатъ въ рôвъ, де панъ лежавъ, такъ, що голосно задзвенѣвъ. Дома выбѣгли дѣти на встрѣчь менѣ и кажуть, що Ивась уже зовсѣмъ закостенѣвъ и не рухае ся. Схиляю ся до него, кладу руку на серденько — вже не бе.

Замовкъ на хвилину.

— То вы зле зробили! — кажу до него. А вôнъ отворивъ очи зъ задиву:

— Отже якъ же мавъ я робити? Мавъ стати злодѣемъ?

— Колибъ на свѣтѣ панувало право любови, а не самолюбя, то не було бы на нѣмъ злодѣѣвъ, хиба зъ лакомства або зъ лѣнивства. Крадѣжь зъ нужды, то лише на права кривого, нечулого устрою суспôльности. (Для успокоеня читачѣвъ мушу згадати, що въ практицѣ я нѣколи не укравъ нѣкому анѣ шпильки, ба, що бôльше, анѣ й думки не укравъ, о скôлько знаю. Се у мене лишь такй орігінальнй погляды).

— Ой пане! — вôдповѣвъ сумно. — Я не мôгъ пôддати ся понадъ той пересудъ, котрый нашй идеальнѣйшй прадѣды называли чесностію. И вже не подôйму ся. Засады знѣвечили мене, засады привели мене ажь надъ берегъ тои пропасти, нужды, зъ котрои годѣ выдобути ся. Нинѣ не знаю, де склоню сиву голову, чимъ заспокою завтра голодъ....

Я чувъ ся моральнымъ карликомъ супротивъ того великана чесности въ зелѣзныхъ лахахъ, того мученика за пересвѣдченя. Щобы вменчити хочь трохи его журбу о будучину, я вынявъ пулярѣсъ и упхавъ ему въ руку бôльшу частину своихъ грошей и то якъ належну данину, не милостиню. Майже судорожно стискавъ бѣдачиско мою руку у своихъ рукахъ и взывавъ ласки божои на мою голову. Вôдтакъ зачавъ менѣ оповѣдати дальше:

— По Осипку втративъ я небавомъ ще двохъ хлопцѣвъ и дѣвча. Померли зъ голоду, зъ браку лѣкарскои помочи. Смерть скосила ихъ, якъ цвѣтки зôвялй. Послухайте, пане, якъ хоронивъ я послѣдну дитину — мого Ваця.

— Простѣть, — кажу я — атже пôсля попередного оповѣданя, повинна остатись ще одна дѣвчина.

— А справдѣ — каже скоро — то була дѣвчина. Ну, бачите пане, яка въ мене слаба голова. Справдѣ, то була дѣвчина. Тогды переставъ я уже соромитись, ходити за прошенымъ хлѣбомъ. То бувъ морозный, зимовый вечеръ, такій, якъ нинѣ. Я нѣсъ ёѣ перемерзлу, заплакану на руцѣ, думавъ, що камѣнь заплаче надъ нашою бѣдою. Та даремно пукавъ я до всѣхъ дверей; всюды вôдправили мене и ще й насварили. Зъ очайдушными думками вышовъ я за село. Ишовъ пустымъ лѣсомъ. Морозъ тисъ такъ якъ нинѣ. Снѣгомъ покрытй дерева стояли біля дороги, байдужнй, холоднй, якъ тй люде у селѣ. Дитина плакала менѣ на рукахъ.

— Тату, я хочу ѣсти! — квилила вôдъ часу до часу.

— Заразъ дôстанешь хлѣба, лише выйдемо зъ того лѣса — втихомирювавъ я ёѣ, а самъ млѣвъ зъ голоду. Отуливъ ёѣ цѣлкомъ своимъ сурдутомъ и огрѣвавъ своими грудьми. Затихла. Наразъ выставила голову зъ пôдъ сурдута и глянула на мене неневнымъ поглядомъ. Мене налякавъ той дивный блескъ ёѣ очей.

— Правда, тату, — каже — тамъ за

нѣмецкои лѣвици наставъ вже, або лагодить ся роздоръ.

## Тамъ добре, де насъ нема.

Оденъ Русинъ зъ Украины приславъ до „Батьковщины“ письмо, въ котрôмъ остерѣгае нашихъ селянъ, котрыхъ збирае охота покидати свôй край и переносити ся за границю и такъ въ нѣмъ розказуе:

„Добре тамъ, де насъ нема“ — каже одна зъ гарныхъ нашихъ украиньско-рускихъ пословиць, та й правду она каже, дуже певну правду, божь доводять се добре саме сего часу галицкі селяне, тй що кидають рôдну свою краину и, чомусь ажь не стямлючи ся, пруть ся та й пруть ся на Украину. Пруть ся они, гадаючи, що ось тамъ медове, солодке, найсолодше житє: тамъ землѣ, грунту ажь надто доволѣ, такъ доволѣ, що ажь займай єѣ, кому скôлько забажаєть ся. Еге, мабуть не инакъ, якъ такъ собѣ покладають, та й дуже, дуже помыляють ся они. А що я се слово кажу не абы казати, не зъ вѣтру, мовлявъ, то й наведу до того дещо, въ чому навѣть невѣрнй можуть легко на свои очи звѣрити ся, и не мандруючи нѣкуды, а сидячи навѣть дома въ своѣй хатѣ.

Днями я и всѣ у насъ читали въ харкôвскихъ часописяхъ „Южный Край“ и „Губернскія Вѣдомости“ вôдозву до добрыхъ людей, офіціяльну, пôдписану ключаремъ харкôвского собору. Въ тôй вôдозвѣ кажеть ся, що въ одному селѣ, біля слободы великои Люботина, харкôвского повѣту, верствъ зъ сорокъ вôдъ Харкова, церковь валить ся. Отожь и просять, щобъ добрй люде складали по можности свою офѣру, щобъ пôдперти єѣ. Валить ся-жь та церковця Божа не черезъ що инче, якъ тôлько черезъ те, що парохіяне єѣ дуже, дуже убогй. Мають они всѣ собѣ тôлько по пôвъ десятины! А знаете вы, що то оно є той пôвъ десятины? Се мѣсце, де хата стоить та огородъ невеличкій, хочь оденъ бы тôлько та власный шматочокъ хлѣба мати. Про те то я вже й мовчу, щобъ де хочь бы оберемокъ сѣнця накосити. А такихъ селъ у насъ не одно, а багацько ихъ.

Правда, що є у Россіи багато, дуже багато й вôльныхъ земель, але де они? Землѣ тй ажь въ Сибѣри, у Азіи они тôлько й є. Якъ же на нихъ та добре бувае тому, хто туды добереть ся, то свѣдчить ось вамъ своєчасный випадокъ такихъ мандрôвникôвъ, що отъ сими днями випадково прислали до своихъ односѣльцѣвъ листъ, и листъ сей надруковано тежь у згаданыхъ часописяхъ, отже невѣркихъ можу впевнити тыми часописями.

Є біля Харкова зовсѣмъ недалечко верстовъ за 10 велика слобода Деркачѣ. Отъ сеи весны и вырядило ся родинъ зъ 50 та й помандрували такимъ великимъ товариствомъ у Сибѣръ на вôльнй землѣ, у томску ґубернію. Збираючи ся йти туды, збули ся они всього того, що належало до господарства, а до того ще якъ звычайно, за пôвъ, а то й за чверть кошту. Прибули они у ту томску ґубернію леди у осени, та й ухватили тамъ шиломъ патоки. Привôдникъ ихъ приславъ ще вôдтôль листъ до своихъ Деркачѣвцѣвъ, якій и надрукованый отсе у часописяхъ. Ось що вôнъ пише у нему:

„Прибули мы, — каже, — на вôльнй землѣ, а вôльнй землѣ тй лежать у великôй пустели. Така та пустеля що верстовъ за 200 вôдъ насъ, вôдъ того мѣсця де мы стали ко шомъ, тôлько є невеличке мѣсто, а то навколо анѣ села тобѣ, анѣ найменшого хуторка, анѣ оселѣ тобѣ нѣякои. Звѣры тôлько однй, та мы, та й годѣ. Степъ голый, лѣса нѣде нѣякого, хочь якого небудь, хочь хатинки выбудувати нема зъ чого. Але й те все дарма́, ще й те не головне, головнежь, що прибули мы потомлені, потрачені; у инчого анѣ щелюга не залишило ся за душею; багацько мѣжь нами слабыхъ, багацько й дѣтей и великихъ, знесилили ся за довгу путь, дорогою ще повмирали. Голодні мы тутъ и холодні. Хлѣба й зъ грôшми, хочь бы и зъ великими, не то що задля ѣды вже, але задля насѣня и одного зерна добути нема де. Якъ насъ доси Господь на свѣтѣ держить, самй дивуємо ся. Не знаемо ще, де и якъ будемо зимувати тутъ зиму, яка дуже зараня тутъ лягае, люта бувае и довго держить ся. Починаемо землянки копати. Якъ не будемо до васъ листôвъ досылати, то не дивуйтесь и не лѣчѣть насъ ще длятого за померших, божь не можна намъ тее — кажу: мѣсто, де є почта, за 200 верстовъ вôдъ насъ. И теперь пишемо, дякуючи тôлько выпадкови, що два чоловѣки заздалегôдь тѣкають вôдъ насъ до дому, не хочуть они коштувати й на далѣ зъ нами може ще бôльшого нѣжь доси лиха, якого мы самй зробили собѣ черезъ свôй дурный розумъ. Передаемо отсе черезъ тыхъ руки вамъ и листъ. Пишемо вамъ и Богомъ просимо не робити такъ, якъ мы накоили! Не шукати красного тамъ, де насъ нема. Кайтеся земляченьки на насъ дурныхъ! Якъ сему вашому листови може хто вѣры не дôйме, то нехай розпытаеть ся у тыхъ, якй єго принесуть, то тй вже тымъ посвѣдчуть, а то ще й докладнѣйше дечого багацько розповѣдять“. (До листу того доданый ще й немалый спис померших уже и хорыхъ на вмируще.)

Оттакъ бувае: шукати, кваплти ся на красче тамъ, де насъ нема! Зауважтежъ се собѣ вы всѣ охочй до мандрôвокъ. Перечитайте се письмо самй та перекажѣть другимъ, щобъ знали: яке добро ихъ жде въ пустини, де засылае лише урядъ за кару“.

## Перегляд політичный.

Зачувати, що Рада державна не збере ся по святахъ скорше ажь десь въ другôй половинѣ сѣчня. Ходить такожь чутка, що въ президіи Палаты пословъ мае настати змѣна а именно, що дръ Смолька мае бути покликаный до Палаты панôвъ, а на єго мѣсце стане президентомъ гр. Вурмбрандъ. Розбôйшла ся такожь чутка, що правительство думае по ухваленю закона войскового въ Нѣмеччинѣ предложити подôбный проектъ закона и въ нашôмъ парляментѣ и що вступнй роботы до того вже розпочали ся; однакожь все то суть поголоски, котрй потребують ще потверджевя.

Зъ Россіи доносять, що въ краю закаспійскôмъ мають бути утворенй зъ меншихъ вôддѣлôвъ войсковыхъ два новй баталіоны резервовй въ Кушку и Геокъ-Тепе и компанія артилеріѣ въ Кушку. — Послѣдными часами стали въ Россіи проявляти ся досыть частй розбоѣ, котрй вказують на истнованє великихъ ватагъ розбышацкихъ. Сими днями убито въ поѣздѣ зелѣзничôмъ, що ишовъ зъ Ростова, двохъ купцѣвъ и забрано имъ 80.000 рублѣвъ.

Велике собраніе болгарске, котре мае ухвалити змѣну конституціи, буде скликане въ маю слѣдуючого року. Выборы до него мають вôдбути ся вже въ сѣчни.

Зъ Лондону доносять, що на островѣ Мальта заносить ся на розрухи противъ жидôвъ. Середъ христіянъ тамошныхъ мало не стати таке обурене противъ жидôвъ, що власти мѣсцевй мусѣли ажь выслати войско для обороны жидôвъ.

---

лѣсомъ дашъ менѣ ляльку зъ правдивымъ волосємъ, ты менѣ обѣцявъ.

Тй слова вразили бôльше мое серце, якъ поперѣдъ єѣ плачь. Ноги згинали ся пôдô мною зъ утомы и ослабленя. Ще хвилину волѣкъ ся я гостинцемъ, але вже дальше не мôгъ ити. Коло самого гостинцѧ стояло высоке дерево, вкрыте снѣжнымъ покриваломъ, зъ довгою, бѣлою галузею понадъ гостинцемъ. Менѣ здавало ся, що се моя страшна доля показуе менѣ пальцемъ єдину дорогу, котрою зъ тои нещасной землѣ можу дôстати ся въ гору. Я упавъ въ снѣгъ пôдъ деревомъ и поклавъ голову на пень. Мѣсяць свѣтивъ ясно, искорки блестѣли на снѣгу. Донечка сидѣла у мене, вкрыта лише до половины сурдутомъ и дрожала якъ осика. Наразъ вытягнула рученята до надкодячои метелицѣ и стала шепотѣти якимсь дивнымъ голосомъ:

— Ой, тату! Иде вже до мене. Бачишь єѣ? онъ тамъ! Коло головы повѣвае довге чорне волосє, а золотй єѣ черевички оставляють на снѣгу дрôбненькй лискучй слѣды. Въ руцѣ держить вѣеръ зъ цвѣтôвъ и мотылькôвъ, а на пальци мае золотый перстень, а въ нѣмъ дорогій камѣнь, що свѣтить якъ сонечко. Цѣла убрана въ золото — ахъ! яка гарна лялька. Усмѣхае ся до мене — о, вже йде до горы по твоѣй новѣ, вдивилась въ мене своими ласкавыми, гарными, живыми очима....

Замовкла, схилила головку на мои груди. Тѣло єѣ зачало застигати и костенѣти Хотѣвъ я встати — не мавъ силы. Хотѣвъ крикнути, голосъ завмеръ менѣ въ горлѣ. Притуливъ я єѣ холодне тѣло сильнѣйше до грудей и склонивъ надъ нею голову. Такъ сидѣвъ я довшій часъ нерухомо. Снѣгъ почавъ падати зъ горы, на голову и на колѣна. Память мене покидала. Лише мовь у снѣ побачивъ я ще въ далечи на гостинци блымаюче свѣтло и почувъ слабый голосъ дзвоникôвъ. Здававъ ся вôнъ менѣ голосомъ не зъ сего свѣта... То бувъ вôзникъ якійсь. Милосерный сей чоловѣкъ найшовъ насъ пôдъ деревомъ и взявъ мене на санѣ разомъ зъ мертвою донечкою...

Я мовчавъ и бувъ дуже зворушеный. Мене здивувала дуже подôбнôсть сего оповѣданя зъ моею зимовою баллядою. Але тутъ була страшна, незвычайна дѣйствность. Менѣ прийшла на думку моя маленька Ольга дома и серце мое такъ и запалало милосердємъ. Я згорнувъ на нещасного чоловѣка всѣ коцы и вкрывъ єго половиною футра, такъ що я самъ почавъ мерзти въ ноги. Тымчасомъ снѣгъ переставъ падати и вже добре смеркло ся. Мы выѣхали вже давно зъ лѣса.

Передъ самымъ мѣстомъ высѣвъ бѣдачиско. Дякувавъ менѣ горячими словами за добродѣйство. Я подавъ єму зъ повоза руку. Вôнъ стиснувъ єѣ щиро и обôймавъ довго у своихъ рукахъ, а въ кôнци почувъ я на нѣй горячу слеву. Бѣдный!... И щезъ небавомъ у темнотѣ...

Середъ приятелѣвъ въ теплôй комнатѣ вернувъ менѣ небавомъ мôй веселый настрôй. Атже чоловѣкови все бувае такъ мило, свободно, коли зробить яке добре дѣло. Мы обновляли знову заржавѣлй концепты, корки стрѣляли ажь пôдъ стелю, повно було смѣху и гамору.

— Ну, може собѣ... тее.. — каже вкôнци брушнцкій священикъ.

Всѣ пристали дуже радо на слова заступця божого. Сягаю по пуляресъ, абы выняти дрôбнй. Що за лихо! нема пуляреса! Шукаю по всѣхъ кишеняхъ, и мѣсце застигло, де бувъ пуляресъ. „Може обôкравъ мене“ — подумавъ я собѣ мимоволѣ, але гнеть зъ вôдразою вôдкинувъ я таке пôдозрѣне. Коли я въ клопотѣ, то маю звычай обертати дорогимъ перстенемъ зъ заручинъ; я дôставъ єго вôдъ покôйнои Ольги. Отже беру ся за палець, хочу обернути перстень — динлюсь! нема єго! Лише червоный слѣдъ оставъ ся по нѣмъ на пальци.

Теперь уже не було сумнѣву. Хочь нерадо, а таки не мôгъ я позбути ся думки, що мене обôкрали. И хто се обôкравъ мене? Той велитъ чесноты, мученикъ за засады, зъ котрымъ я подѣливъ ся повозомъ, харчемъ, одежію, ба и грôшми! А вôнъ забравъ собѣ и решту. Мене якъ бы хто зимною водою обливъ! О люде, люде!

Але не довго давъ ся я мучити такимъ хмарнымъ думкамъ. На людскй слабости я дивлю ся крôвь пальцѣ. Ну и щожь, нѣхто въ насъ не ангелъ! Вôнъ же знавъ, що менѣ о тыхъ кôлька крейцарôвъ не розходить ся. Покуса була занадто велика, а нагода добра-

# Новинки

*Львôвъ дня 20 грудня.*

— **Потверджене выбору.** Є. Вел. Цѣсарь потвердивъ выбôръ посла соймового и властителя дôбръ, Павла Тышковского на презеса, а Волод. Ґужковского на заступника презеса Рады повѣтовои въ Добромили.

— **Именованя.** Выдѣлъ краєвый именувавъ инжинеромъ I. клясы Гната Курневича для Львова, а Осипа Котаса кондукторомъ III. клясы для Бучача.

— **Презенту на Кôньске,** деканата бирчаньского въ перемыскôй епархіи одержавъ о Сев. Федашъ.

— **Стіпендія.** Ставропигійскій институтъ розписавъ конкурсъ зъ речинцемъ до 15 сѣчня 1893 на одну стіпендію рôчныхъ 105 зр. зъ фундаціи бл. п. Каролины Глинецкои а призначенои для студентôвъ выдѣлу правничого. Подання треба подавати на руки унiверситетскихъ властей и выказати ся: метрикою, що компетентъ єсть греко кат. обряда, свѣдоцтвомъ поведеня, убожества и шкôльнымъ.

— **Змѣна властителѣвъ.** Мастнôсть Свидниця и Чапляки, въ повѣтѣ яворôвскôмъ, належача вôдъ 1872 року до жида Хаима Оранжа, купивъ Николай Якубовичъ зъ Лазарôвки за 170.000 зр.

— **Огнѣ.** Про огнѣ въ Голôмъ равскôмъ и въ Махновѣ мы вже доносили. Въ обохъ выпадкахъ згорѣла церковь и то зъ неосторожности паламаря. Пôсли урядового справдженя, шкода зъ огню въ Голôмъ выносить 3000 зр., а въ другого 2860 зр. Обѣ церкви були убезпеченѣ въ „Фенiксѣ", перша на 2000 зр., друга на 1000 зр. — Дня 13 с. м. передъ полуднемъ, згорѣла въ Погорѣльцяхъ, въ Перемышлянщинѣ, коршма Шулима Парнеса разомъ зъ двома коровами. Причиною була мабуть неосторожнôсть. Шкода выносить 300 зр.

— **Руске Товариство педаґоґічне** поручило проф. Вол. Шухевичеви вôдъ 1 сѣчня 1893 р. редакцію своихъ періодичныхъ выдавництвъ: „Учитель", письма педаґоґічного, и „Дзвôнокъ", письма для дѣтей и молодежи. Зъ тои причины вôдзыває ся п. В. Шухевичъ до землякôвъ такъ: „Обôймаючи редакцію тыхъ выдавництвъ, розумѣю се добре, що они оба станутъ лише тодѣ на высотѣ своєѣ задачѣ, коли мѣжь редакцією а читателями стане тѣсна звязь, коли вымѣна гадокъ о потребахъ обохъ выдавництвъ буде часта и обгорне цѣлу интересовану суспôльнôсть. Проте звертаю ся до всѣхъ вп. Землякôвъ зъ просьбою, щобы зволили помагати менѣ въ тôмъ дѣлѣ радою и працею; — прошу ихъ, щобы зволили подавати менѣ не лише статѣ, вôдповѣдни цѣли обохъ часописей, але надто звѣщували мене докладно про всякій рухъ, дотикаючій нашого народного шкôльництва, особливо щобы подавали докладнѣ справоздання зъ дѣяльности кружкôвъ педаґоґічныхъ и конференцій учительскихъ. А позаякъ „Учитель", се одинока руска педаґоґічна часопись, упрашаю и Землякôвъ зъ закордону о подаванє звѣстокъ, дотикаючихъ розвою нашого народного языка. Всѣхъ вп. авторôвъ и накладцѣвъ творôвъ зъ поля народного шкôльництва прошу о надсыланє своихъ выдавництвъ, про котрѣ буду рецензіѣ въ „Учителю" помѣщати. *Володимиръ Шухевичъ,* Львôвъ, улиця Чарнецкого число 26".

— **Въ товариствѣ „Ватра"** бувъ дня 17 с. м. вôдчитъ тов. Ив. Масляка на тематъ „Націоналізмъ и космополітизмъ". Слѣдуючѣ вôдчиты и діскусіѣ вôдбуватись будуть ажь по святахъ Рôздвяныхъ, около 20 сѣчня 1893 р. въ змѣненôмъ льокали товариства (ул. Вôрменьска ч. 2 пов. I). До 1 сѣчня 1893 р. мѣстить ся товариство ще при ул. Гродзицкихъ ч. 4.

— **Донесенє и просьба вôйта.** Надôслано намъ ось таке цѣкаве письмо: „Doniesienie. Donosimy ze dnia 11go lipca ato jest dnia dziszejszego wypadła jedna krowa z przeczyny u kąszenia węża i niemogła się u liczyć że zadnej pomocy nie zostałe i u padła a to jest w gospodarża w Ftodosa Wozniaka w Mościskach u biednego człowieka którą jednę tylko miał krowę u praszamy. Swietny c. k. Starostwo czy pozwolono będzie skórę zdojmić biednemu człowiekowi? — Коли вже п. вôйтъ не умѣє добре написати донесеня, то повиненъ держати собѣ доброго писаря, котрый бы певно не запытувавъ, чи вôльно здоймити шкôру бѣдному чоловѣкови, котрому згинула корова.

— **Зелѣзниця подôльска.** Першими зелѣзницями льокальными будуть у насъ мабуть зелѣзницѣ подôльскѣ, або такъ званѣ зелѣзницѣ всхôдно-галицкѣ, що мають обнимати лініѣ: Тернопôль-Островъ-Теребовля-Копычинцѣ, дальше Гадинковцѣ-Иване и Калиновщина Тлусте-Залѣщики. О концесію на будову тыхъ зелѣзниць старає ся ґр. Володиславъ Баворовскій. Звѣстно, що на внесенє правительства ухваливъ Соймъ минувшого року призначити зъ фонду краєвого пôвъ міліона зр. на субскрипцію акцій закладовыхъ тыхъ зелѣзниць (Stammactien). Теперь бажає собѣ правительство, щобы край субскрибувавъ въ хосенъ тыхъ зелѣзниць ще оденъ міліонъ зр. въ акціяхъ першеньства, котрыхъ 4-процентовый дохôдъ бувъ бы ґарантованый правительствомъ.

— **Недуги въ краю.** Въ Жидачевѣ панує вôспа и тифъ, а навѣть проявляєсь чорна вôспа и на ню померла одна особа, а три выздоровѣли. Школа замкнена уже пять тыжднѣвъ. Санітарный станъ на Подôлю нашôмъ єсть такожь невôдрадный, бо коло Гусятина холєра, коло Борщева другѣ слабости якъ діфтерія, шкарлятина и дизентерія, а теперь сильный тифъ панує въ Краснôмъ, повѣта скалатского. Тамъ лѣкарь повѣтовый сконстатувавъ бôльше якъ 40 хорыхъ, бо кромѣ хорыхъ на тифъ ще й дѣти хорѣ на шкарлятину, а недавно умерло въ шѣстьохъ недѣляхъ сѣмь здоровыхъ и молодыхъ положниць. Сего року черезъ посуху великій бувъ тамъ неурожай, сады незродили, бо черезъ посуху розмножило ся хробацтво и позъѣдало овочѣ на садовинѣ а по огородахъ ярину. И въ поли неуродило. Звычайно въ осени брала громада за овочѣ 1200 до 1500 зр., а сего року ледво 150 до 200 зр. Тифъ панує не тôлько по селяньскихъ хатахъ, але и въ школѣ и на приходствѣ. Школу замкнено. Само село положене высоко на скалѣ, и не має воды, а привозять ся єѣ зъ села Ставкôвъ. Холєра звычайно Красне оминала або дуже мало жертвъ брала. Збручь вôдъ села на милю.

— **Учитель застрѣливъ припадкомъ селянина.** О такôй пригодѣ доносять зъ пôдъ Щирця до „Дѣла". Въ селѣ Гл. пôдъ Щирцемъ наставъ сего року жонатый учитель Фр. С., котрого всѣ любили. Вôнъ заприязнивъ ся зъ селяниномъ Иваномъ П., а що оба були завзятѣ мисливцѣ, то й ходили неразъ на ловы. Дня 12 с. м. явивъ ся Иванъ П. около 5-ои годины зъ полудня въ мешканю учителя и зачавъ єго намовляти, щобы зъ стрѣльбою пôйшовъ зъ нимъ до недалекихъ громадскихъ корчѣвъ, бо тамъ передъ хвилею бачивъ серны. Учитель опиравъ ся намовѣ, але вкôнци таки пôйшовъ за пôдшептами хлѣбороба. Зôбрались та й пôйшли. По довгôмъ ваганю стало на тôмъ, що селянинъ, ознакомленый зъ мѣсцемъ, мавъ пôйти на нагôнку, учитель же станувъ недалеко вôдъ своєѣ хаты на становиску. Снѣгъ бувъ великій. Селянинъ закинувши кожухъ горѣ целешемъ, пустивъ ся помѣжь корчѣ, щобъ на стрѣльця нагнати цапа, однакъ довго нишпоривъ за сернами, та й надармо: серны здаєсь забрали ся въ густый лѣсъ. Селянинъ хотѣвъ таки потѣшити свого товариша, завинувъ голову въ кожухъ, а приближуючись до стрѣльця замекавъ на подобу цапа. Учитель въ вечѣрнôмъ сумрацѣ взявъ то страховище за звѣря, зложивъ ся та й выпаливъ. Але ледви синявый дымъ розплывъ ся въ передъ єго очей, вôнъ поглянувъ передъ себе тай достерѣгъ падаючого селянина. Селянинъ ще зойкнувъ, и застигъ на мѣсци. Учитель кинувъ ся до него зъ помочію, та все було на дармо. Ще тои самои ночи зголосивъ ся учитель во Львовѣ въ судѣ добровôльно. Судя слѣдчій пустивъ єго поки що на волю ажь до розправы.

— **Пригоды на провінціи.** Слуга Ксенька Якимецъ зô Шкла пôдъ Яворовомъ задушила свою 4-мѣсячну дитину. — Гнатъ Штайнъ зъ Уйсолъ, 22-лѣтный парôбокъ, вертавъ дня 11 с. м. въ Уйсолъ, въ повѣтѣ живецкôмъ, до присѣлку Златна; по дорозѣ такъ застрягъ у снѣгу, що не мôгъ зъ него выдобути ся и замерзъ. — Дня 17 с. м. въ поѣздѣ особовôмъ передъ Радымномъ померъ нагло старшій контрольоръ податковый, котрый мавъ вертати зъ краковскои кліники, а самъ бувъ здає ся зъ Золочева. Якъ называвъ ся, не могли заразъ довѣдати ся. Ажь потôмъ дôзнали ся, що то Людвикъ Фрайндліхъ, котрый вертавъ зъ жѣнкою зъ Кракова до Золочева. Померъ природною смертію зъ причины довшои недуги серцевои и нирковои. Єго похоронено въ Радымнѣ. — Дня 13 с. м. въ Дзвинячи въ копальни спôлки Енґель и Шапіра выбухли ґазы, причôмъ згинувъ 32-лѣтный майстеръ шибовый Валентій Вненкъ. — Дня 7 грудня найдено на гостинци въ Порубѣ въ Хшанôвскôмъ жебрака Войтѣха Перинку зъ Квачалы неживого. Братъ выгнавъ єго зъ дому и такъ єму на дорозѣ прийшлось погибати.—Дня 15 с.м., въ селѣ Кобакахъ, косôвского повѣта, два паробки: Иванъ Кондревичъ и Иванъ Дупей, сынъ Костина, пôшли до лѣса на заяця, а що не вмѣли обходити ся зô стрѣльбою, то маніпулювали такъ довго, поки Кондревичъ зъ неуваги застрѣливъ Дупея, хочь мѣривъ до заяця.

## ТЕЛЕГРАМЫ.

**Будапештъ** 20 грудня. Въ палатѣ пословъ закôнчила ся ґенеральна дебата надъ буджетомъ; голосоване вôдбуде ся нинѣ.

**Прага** 20 грудня. Комісія для розмежения округôвъ судовыхъ приняла предложенѣ и внесеня референта, мѣжь иншими утворене суду окружного въ Трутновѣ, котрый мае 156 810 жителѣвъ уживаючихъ нѣмецкого а 3147 уживаючихъ ческого языка нъ щоденнôмъ житю.

**Римъ** 20 грудня. Въ палатѣ пословъ предложило правительство проектъ закона, жадаючій провізоріѣ буджетовои на дальшихъ два мѣсяцѣ.

**Парижъ** 20 грудня. Комісія для справы панамскои переслухувала вчера лѣквідатора панамского товариства, Моншікурта, котрый подавъ до протоколу, що адміністраторы панамского товариства жалували ся неразъ на высказы бар. Ренаша. — Палата пословъ установила податокъ вôдъ алькоголю на 254 франкôвъ и пôдвысшила податокъ вôдъ спадшинъ.

## Курсъ львôвскій

*зъ дня 19 грудня 1892.*

| | платять | | жадають | |
|---|---|---|---|---|
| | зр. | кр. | зр. | кр. |
| **I. Акціи за штуку.** | | | | |
| Банку гіп. гал. по 200 зр. | 338 | — | — | — |
| Банку кред. гал. по 200 зр. | — | — | 215 | — |
| **2. Листы заставнѣ за 100 зр.** | | | | |
| Банку гіп. $5\%$ льос. въ 40 лѣт. | 100 | 80 | 101 | 50 |
| „ „ $5\%$ вылъос. въ $10\%$ прем. | 108 | — | 108 | 70 |
| „ „ $4^1/_2\%$ льос. въ 50 лѣт. | 98 | 30 | 99 | — |
| Банку краєв. $4^1/_2\%$ льос. въ 51 лѣт. | 99 | — | 99 | 70 |
| Тов. кред. $4\%$ I еміс. | 96 | 30 | 97 | — |
| „ „ $4\%$ льос. въ $41^1/_2$ лѣт. | 95 | — | 95 | 70 |
| „ „ $4^1/_2\%$ льос. въ 52 лѣт. | 100 | — | 100 | 70 |
| „ „ земск. $4\%$ льос. въ 56 лѣт. | 94 | 50 | 95 | 20 |
| **3. Листы довжнѣ за 100 зл.** | | | | |
| Гал. Зав. кред. сел. въ лікв. ($6\%$) $3\%$ | — | — | — | — |
| „ „ „ „ „ „ ($5\%$) $2^1/_2\%$ | 54 | — | 56 | — |
| Общ. р. кр. Зав. для Гал. и Бук. въ лікв. | 50 | — | — | — |
| **4. Облиґи за 100 зр.** | | | | |
| Индемнiв. гал. $5\%$ | 104 | 80 | 105 | 50 |
| Гал. фонд. проп. $4\%$ | 94 | 70 | 95 | 40 |
| Облиґи комун. Банку кр. $5\%$ I еміс. | — | — | — | — |
| „ „ „ „ $5\%$ II „ | 101 | — | 101 | 70 |
| Позич. кр. зъ р. 1873 по $6\%$ | 103 | 50 | — | — |
| „ „ „ „ 1883 по $4^1/_2\%$ | 98 | 30 | 99 | — |
| „ „ „ „ 1891 по $4\%$ | 92 | 20 | 92 | 90 |
| **5. Льосы.** | | | | |
| Мѣста Кракова | 23 | 50 | 25 | 50 |
| „ Станіславова | 34 | — | — | — |
| Льосъ черв. хреста австр. (курсъ вѣд.) по 10 зр. | 17 | 85 | 18 | 10 |
| Льосъ черв. хреста угорск. (курсъ вѣд.) по 5 зр. | — | — | — | — |
| **6. Монеты.** | | | | |
| Дукатъ цѣсарскій | 5 | 65 | 5 | 75 |
| Рубель паперовый | 1 | $18^{75}$ | 1 | $20^{25}$ |
| 100 марокъ нѣмецкихъ | 58 | 75 | 59 | 25 |

Але хитрый лисъ зъ него, слово даю! Въ тй дѣти такожь не хоче ся менѣ вѣрити... Але що ґеніяльна, то ґеніяльна голова!

О позычку межи приятелями не було такъ трудно. Незадовго я бувъ зовсѣмъ веселый. Цѣла пригода представляла ся менѣ теперь лише зô смѣшнои стороны. Що мене найбôльше гнѣвило, то се, що я не мôгъ навѣть повѣтовому инжинерови прочитати своєѣ зимовои балляды, бо щезла разомъ зъ пуляресомъ.

Я гравъ и програвъ славно, якъ звычайно. Ну бачишь, говоривъ я самъ до себе, и такъ бувъ бы ты програвъ тѣ грошѣ, за котрѣ той нещасный ближній купить собѣ кôлька спокôйныхъ, а може и веселыхъ днѣвъ! Така вже моя вдача! Я тому не виненъ.

Надъ раномъ розлучились мы въ рожевôмъ гуморѣ середъ загальныхъ поцѣлуѣвъ и обôймôвъ. Коли я всѣдавъ до воза, звернувъ мою увагу Мартинъ зъ якимсь побѣдоноснымъ поглядомъ на се, що я не маю на собѣ плаща и що не може єго найти такожь и въ возѣ. Мусѣвъ здивувати ся немало, коли я по хвили зъ голоснымъ смѣхомъ сказавъ: „Гетъ чортъ побери плащь! Ѣдь зъ Богомъ." — Однакъ въ дусѣ подумавъ я собѣ: — Такъ? то ще й плащь? Ну, атже злѣзъ въ нѣмъ зъ воза. А то голова, пошукати такои! Га, нехай собѣ здоровъ носить! Нехай єму Богъ пощастить, щобы тымъ плащемъ отулювавъ ся и огрѣвавъ перемерзле тѣло много и много лѣтъ.

**За редакцію вôдповѣдає Адамъ Креховецкій.**

# ИНСЕРАТЫ.



Зъ друкарнѣ В Лозиньского, пôдъ зарядомъ В И Вебера.